

94 б/в

ЧЧ-5541-
м.

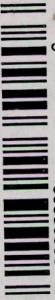
МАЛОРОССЬ САМОБЫТОКЪ ШИВИТЬКО.

НОЛТАВА.

Типографія Губернського Правління.

1886.

V.N. Karazin Kharkiv National University

00836083

6

РАДИУЛС ЧМ 2003

КОСМОС ФИГАФ

Суд. реды № 34-36

Бракер № 7

Ш-554

Зу

МАЛОРОССЬ

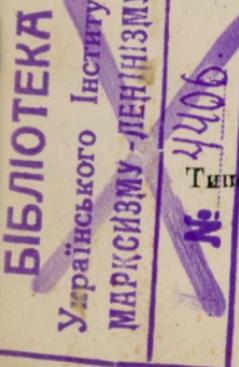
САМОБЫТОКЪ

ШИБИТЬКО.

ЗАКРЕПЛЕННО

228

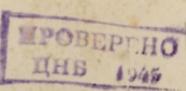

ПОЛТАВА.

Типографія Губернського Правління.

1886.

58

-3

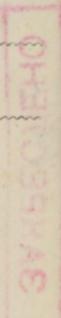

1935

838

н-22-III

Дозволено цензурой 4-го Декабря 1885 года. Киевъ.

Спеціальна	Спеціальна	Спеціальна
Спеціальна	Спеціальна	Спеціальна
Спеціальна	Спеціальна	Спеціальна

ГАРАНТИЯ ПРИРОДЫ.

Природа сильна и богата,

Изъ нѣдръ стихій ея

Добывается лестное злато;

Съ сіяніемъ альмазъ,

Перлы и топазъ,

Изомруды, яхонты, коралы,

И всѣ открытия минералы.

Это лестное богатство природы,

Всѣ человѣчества породы,

Своимъ закономъ утѣшаетъ,

И блескомъ и звукомъ,

Всего земного шара народы

Восхищаетъ и увеселяетъ.

Богатство океановъ и морей,

Служатъ для торжества людей;

А рѣки и свободніе воды,

Сколько даютъ человѣчеству свободы.

Царство животныхъ,
Назначеніемъ своимъ,
Великую силу природы являетъ,
И могуществомъ своимъ,
Человѣчество утѣшаетъ и ободряетъ.

Въ дебряхъ хищній звѣрь,

Жизнь свою вращаетъ,

И назначеніемъ своимъ,

Величіе природы представляетъ

Птицы, разсѣкающіе воздухъ атмосферы,
Полетомъ своимъ, находять краи свѣта —
И нѣть въ земномъ шарѣ, того предмета,
Которого некоснется, эфирная сила,
Могущей природы, носящаго крыла,

Насѣкоміи, мелочь земного шара:

По стихіямъ временной атмосферы,

Живутъ короткій вѣкъ;

Но силются, чтобы замѣтилъ человѣкъ:

Ихъ удѣлъ простой незатѣйный;

Однакожъ и они имѣютъ эру,

Уравнивать въ воздухѣ атмосферу,

Давить — вредящихъ плодамъ,

И побуждать линивыхъ дамъ,

Да недавать дремать лошадямъ.

Природа богата и сильна,
Вовсемъ представительна она:
Земного шара воды,
Сколько имѣютъ породы,
Царствующей гидры тамъ,
Того нельзя счастье людямъ.

Царство растительное:
Въ предѣлахъ земного шара,
Область свою разширяетъ,
И богатствомъ своихъ силъ
Весь миръ удивляетъ:
Лилъетъ, тѣшитъ, оживляетъ,
И щедро награждаетъ.

Ископаемое царство,
Представляетъ человѣчеству богатство,
И требуетъ усиленыхъ человѣчества
трудовъ.

Для грядущихъ вѣковъ.

Природа сильна и богата,
Въ царствахъ своего раската:
Шаръ земной, подошва творенью,
А стихіи служба изверженю:
На сей земной подошвѣ,
Красуется сила природы,

Многіе вѣки а не годы,
И повременнымъ колоритомъ
Взгоды и не взгоды,
Очищаютъ силу природы.

Сила стихій
Не имѣетъ никакого богатства,
Но сильнѣе могучихъ Царей
И всякого Государства.

Но вотъ задача?
Всѣ эти богатства природы,
Развѣ созданы для свободы.
Нѣтъ! Созданъ человѣкъ,
Быть властелиномъ на вѣкъ,
И человѣкъ въ чести сей,
Разумѣя свою долю,
Исполняетъ Господнюю волю.

Всѣ богатства природы,
По волѣ Творца,
Не ищутъ мудреца;
А стоять предъ волею человѣка
До скончанія вѣка.

Но въ природѣ, еще сильнѣе богатство есть,
Этому богатству дана великая честь:

Человѣкъ выше всѣхъ твореній,
И земныхъ сооруженій,
Получилъ отъ Бога духъ.

Сей Божественный даръ,
Не можетъ порицать, ни какая тварь.
И вотъ,—вѣки одружили кивотъ,
Дару Божьему сему,
Въ скрижаляхъ Исторіи людей,
На тысячи лѣтнемъ памятникъ мужей.
Да, литерами всего свѣта,
Могущество великихъ мужей,
Сохраняется для завѣта,
Всѣхъ поколѣній и Царей.

Вотъ гдѣ природа сильна и богата,
Потому, что отъ Самого Бога взята.

ПОЛТАВА

30-го Мая 1872 года,

ДВУХЪ-СОТЪ ЛѢТНІЙ ДЕНЬ РОЖДЕНИЯ ИМПЕРАТОРА ПЕТРА ВЕЛИКАГО.

Не въ программѣ, а въ поэтической понорамѣ,
Совершилось празднованіе Великому Петру,
И мало поэзіи,— его добру;
Но питаю свою силу,
Раскрыть сильную могилу,
Того Великаго Творца,
Котораго Россія до конца,
Существованія міра,
Будетъ почитать за Отца.
Его діянія,—поэтическая лира.
Духовенство обрядъ свой исполняя,
На историческихъ символахъ,

Вполнѣ міръ одушевило,—
И сказаннымъ словомъ разъяснило:
Великія дѣла и славу Петра,
На сколько Россія отъ дѣяній его имѣеть добра.
Міръ ученый, знающій исторію временъ,
Одушевился дѣлами Великаго творца
И сочувствіемъ его дѣлъ, небыло конца;
А военные: прямо гигантами стали,
Что такую силу съ могилы подняли.
Шествія, на отпѣтіе літій,
Совершились учтиво и смиренно;
А потомъ въ 5-ть часовъ по полудни, незабвенно,
Собрался на Петровскую площадь народъ,
Въ радость и удовольствіе вѣковыхъ модъ.
Раскрыто утѣшное гулянье.
На мачтахъ призы доставали,—
Сотни покушались, а достали
Тѣ, которые практику знали.
Музика духовая мотивами увеселяла,
А простая,—танцами награждала.
Пѣсельники: по стихіямъ міра,
Органъ свой, въ удовольствіе явили,
И въ самомъ дѣлѣ родная ліра,
Была сочувствіемъ простаго міра.—
Подарки, угощеніе, назначенные сему дню,

Довольно имѣютъ доблестной памяти Ему.
Вся Полтава,
Какъ ея историческая слава,
Была иллюминована по приказу,
(Но не мѣсто здѣсь говорить о заказу;)
А я виновенъ если не скажу,
О радушіи чувствительного народа,
Который знаетъ, что свобода,
Въ Россіи отъ Великаго ПЕТРА,
Показана въ царствѣ для народа,
И не должно забывать сего великаго добра.
Да, многіе жители Полтавы,
Свѣтили бенгальскіе огни,
Я полагаю не для своей славы,
А потому, что истинно сочувствуютъ ПЕТРУ — они.
Да, кто исторію знаетъ,
Или вопросомъ другъ друга возбуждаетъ,
О событияхъ временъ,
И покореніи Россіи племенъ,
И силу и славу Россіи понимаетъ,
Тотъ прямо ни кого не укоряетъ,
Что Великій ПЕТРЪ —
Есть для Россіи завѣтъ.
Онъ государство разширилъ
Обогатилъ, прославилъ и народъ

Діяніями своими, къ дѣлу поставилъ.
Да, гиніальную душу Императора Петра,
Какъ виновника всея Россіи добра,
Изъ рода въ родъ, изъ вѣка въ вѣкъ,
Не можетъ забыть русскій человѣкъ.

Назарій Шибітко.

ПОЭМА

ШЕВЧЕНКОВА ДОЛЯ.

Задбавъ Тарасъ соби думку,
На диво всимъ людимъ,
Голосъ соловьиний давъ,
А натуру мовъ у дивчини витнявъ.
Его писни ёго думи, кто читает,

Ниби дивчина ласкае,
Або въ лузи на кадини соловей спивае,
Таку думку винъ прибавъ,
Голосну та правдиву,
Тильки несчастливу.

«Така Божа воля»

«Така ёго доля.»

I.

Не вмерла Тарасова доля,
Побачивъ сердега. Настала воля,
Тая воля що була,
Запродана, закована,
Й запряжена у долю чужую?
Про сю волю, теперъ знаютъ
Яки роскувались,
Роскувались, опростались,
И мижъ люди стали.
Стали рядомъ на погости
Зъ усякимъ чоловикомъ,
Якъ земные гости
Передъ своимъ викомъ.—

III

II.

Тарасъ диждавъ,
Чого бажавъ,
И въ столицю—винъ вирнувся,
Весь миръ ёго ласкавъ.
Тильки лита не вирнулись,
Витеръ розмахавъ,
Якъ на кобзи на могили
Свои думи винъ спивавъ.
Спитавъ.
Сиромаха и горя и моря,
Та проспивавъ яка ёго й доля.—

Таку силу давъ словамъ?
Буцимъ въ слёзи умочавъ:
Свои думи свои писни,—
Та ще й сиротами назавъ?
Буцимъ нарочито знатъ,
Що ёго думи, ёго дити квити,
Зостанутся сиротами,
Никому глядити.—

III.

Умеръ Тарасъ
Нихто неспивае
А тильки питае:
Хто Кобзаря знае;
Або де Тарасови дити,
Щобъ полюбоватись.
Якъ на тіи квити
А про те никто незгадае?
Эхъ якъ би то? — сила незмагае!
Про те що грихъ,
Шевченка великий таланъ забувати,
А годится на ёго могили,
Память збудувати.

Нехай бы ёго дити квити,
Хоть сиротами дивились,
Де ихъ тато спочивае.
Вонибъ Богу помолились
Нехай ёго, хоть тамъ, никто незаймае.—

Назарій Шибелько.

КАТИРИНА.

На память И. Г. Б.

Знаю.... Знаю! .

Йване друже

Твою тугу,

Дуже знаю!

Ажъ на серци похолоне,

Якъ іи згадаю.

Серце роки пощитало,

Якъ воно кохало:

Катирину билолицю,

Зъ чорними бровами,

Катирину молодицю,

Зъ вирними словами.—

Твое серце Йване,

Пощитало йщitatime

Поки перестане.

Та, неможно й забувати,

Бо остались іи дити

Вона була мати.—

Катиріна скрізь картина—

Куди ти не глянисть:

И що було и що маешъ,

Все іи згадаешъ.—

А дити ти,

Що вона ростила кохала,

Та Бога благала,

За ихъ долю,

Якъ ихъ колихала.—

Твоя туга друже,

Правдивая дуже,

Бо усяке серце

По дружини туже.

Стогне туже замирае,

Серце брате Іване,

Ізгадуе промовляе

Поки перистане

Перистане Іване брате,

Пора та настане.—

Поки живій, ходи на могилу,

Де поховавъ милу.—

Посади тамъ:

Хоть калину

Хоть тополю

Самъ ты маешь нате волю. —

Згадаешъ Катирину,
Тай скажешъ, сину сину,
Ходимъ одвидаемъ Катирину,
Ажъ тамъ соловейко;
Весну провожае,
Лито зустричае,
Щебече, щебече,—серце замирае:
Якъ колись Катирина,
Щебетала до первого сына.

Перегодя трохи,
Визмешъ хустину въ руки,
Яку Катря вишивала,
Якъ ще дивувала,
Та впять пидешъ на могилу,
Де поховавъ милу.
Подивися,— посумуешъ
Утрешъ слёзу зъ очей карихъ,
Та ще посумуешъ!

«Така Божа воля
Така наша доля.

ЦЕНТРАЛЬНА НАУКОВА
БІБЛІОТЕКА ХДУ
ІНВ. № 94678.

*   *

ДИТИНА СЕДМИНА.

Годивъ зъ прибавкою за пятьдисяять тому назадъ,
Въ Кочубейскаго крестьянина,
Уродилася дитина.—

Ся дитина, есть седмина.
Висимъ хлопцивъ запорожцивъ,
Батькови въ пораду;
А четверо дивчатъ, гарнихъ голубятъ,
Матери на зраду.

Якъ разъ дванадцатка щира,
Бо батько бувъ любій, а матуся мила.

Дитина ся седмина,
Таке вдалось якъ дубина:
Нахиляти не нахилишъ,
Нагинати щой казати.
Чого захоче дай,
Куди не хоче не посилай.—

Було таке: якъ почуе дзвоникъ,
Бижитъ витнимати;
А якъ люльку побаче,— нехай просить хоть и мати.
Сопилку почуе треба доставати,

Хоть батькови, хоть матери;
А сопилку треба мати.—

Дитина ся седмина,

До семи годъ веридувала,
И симъи покою недавала;

Батько ѹ каже, отъ клопоти;
Одя дитина неберетця дома роботи;
Тай виддавъ у школу до дяка;
Побачимъ—буде славонъка яка.

А седмина якъ нарощне родилась,
Про письмо розмисляти.

Въ одинъ годъ стала читати ѹ писати.

Живе седмина, въ домашнюю волю;
А все таки дума про свою долю;
Тай зибрала годину,
Якъ старшій братъ Василь,
Биля плуга якъ скотину,
Крипко дуже побивъ;
Батькови промовляе:
Тату, тату! Хто не розмисляе,
Якъ у свити жити;
У насть симъя слава Богу,
Есть кому дома,— а другому
Можнабъ и инче гниздечко звити.

Я спасиби Богу,
Читати й писати знаю,
Благослови мене въ дорогу,
Нехай я доли пошукаю.

Иди сину ще у школу,
Тильки вже въ контору;
Тай отдавъ мене знову,
Въ Кочубеевску контору,

За годъ у кухаря панотця,
Дитина оця: пише читае,
И на первую часть арихметики считаете,
Такъ: що дивуются люди,
Тай кажутъ батькови,
Изъ ції дитини щось добре буде.

Я пидъ слухавъ оцю мову,
Кажу батькови дай дорогу
Бо я не на те вчився щобъ,
Воламъ хвости крутити,
И дарма викъ запропастити.—

Минуло тринадцять годъ мини,
Симъя нагризає: нехай
Седмина негуляє,
А симъи помогає.—

Тату тату! я послідній разъ сказавъ,

Коли вчитись заставлявъ,
Пустижъ мене въ Божу волю, азот атвдаква
Пошукати свою долю.

На чотирнадцятій годъ,
Пишла седмина мижъ народъ,
И попала въ волость,— у свитскую пропасть,
Тутъ писарь признавъ,
Запрямого помошника, бониколи не видавъ
Щобъ скоро можно такъ считати,—
Винъ-бо арихметики незнавъ,
И прямо батькови сказавъ,
Оци дитина якъ дижде лить,—
Богъ ёго знае що буде й залюдина.—

Ажъ тутъ бижить комисарь
Андрій Степановичъ Жученко;
А писарь Семенъ Ивановичъ Усенко,
Звичайно, якъ старшого пана стричае,
Андрій Степановичъ питає:
«Что это за мальчикъ у тебя такой?»
«Козачокъ Назарь!»
«Пришли его комнѣ въ Полтаву,—
«Если онъ хорошъ войдетъ у славу!—
По приказу пишла седмина въ Полтаву,
Не дивитца нагодину, ни на яку славу,

Служитъ, угождае, пише, то книжки читае.
Дванадцять годъ въ комисаривъ
Седмина мусила отвичати,
Звичайно—не безъ плати.—

Вся Полтава седмину узнала;
И якъ хотила такъ и замышляла:
Служила седмина въ предводителя
дворянства,
И по канцеляріи государственаго
крестьянства.—

—Була по пошлиннымъ сборамъ,
И по акцизнымъ откупамъ,
Було седмини всего, тамъ и тамъ.—
Теперъ ся седмина мае соби хуторокъ,
Та журиця, що немае дитокъ
Журюся я що дитеї немаю;
Ай то негараздъ, якъ и мати, та ладу недати?
Далеби нарочито оце написавъ
Щобъ всякій батько зновъ,
Якъ дитеї мае, то нехай
Всяку дитину розбирае,
До чого охоту має;
Щобъ недовелось волочитись, якъ тій небози—
Не по свойй дорози.

---

* * *

Не безъ доли я вродився,
Маю въ рукахъ дило,
И по воли живу соби,
Такъ горенько ззіло.

Нащожъ мини те казати,
Що мати говоритъ;
Нехай люди тее знаютъ,
Що батько немовитъ. —

Батько ридній,—риднесенській,
А мати, а мати!
Лучшебъ було мое серце
Въ землю закопати.—

Якъ бижъ була матусенська,
Та моя ридненська;
Вона бъ мене порадила,
Для моего серденська.

Яжъ те добре знаю,
Що пору минаю,
А щобъ мини бути въ пари,
Я воли не маю.

Доле моя доле,
Доле голубонько

Прелитижъ ти домене
Въ свою минутоньку.

Батька ѹ матиръ маю,
И ихъ поважаю;
А безъ неньки ридненькои,—
Серцемъ изниваю.

Доле моя доле,
Золотая, срибна,
Прелитижъ ти домене;
Якъ матуся ридна.

Нехай же я буду знати,
И людимъ казати;
Якъ не ридна, де есть матери,—
Тяжко важко—шароньки шукати.

Назарій Шибитко.

ДО БЕЗЪ ДИТНИХЪ.

Добре тому въ свити жити,
Хто диточокъ мае,
Винъ горенько й радисть,—
Зъ-риднимъ роздиляе.

Смутне та печальне
Житъя, безъ дитнои пари
Куди неглянь усе чуже,
Та ще додае-й печали.

Щежъ то нищо,—поки молодими;
А якъ станутъ обое старими;
О тутъ горе,—о тутъ бида?
Защо невозмися, и послидній ланецъ,
Гирше чимъ надъ сиротою
Смієтця,—старою бидою.

Луччебъ незнатися непаруватися,
Якъ дитет немати.
Гирка доля и тихъ людей
Що й диточокъ маютъ,

Та все таки вони знаютъ,
Причину на свити. Вони нате
Подружились, щобъ були въ ихъ дити.

Бува въ сіого въ свити,—

Що й диточокъ маютъ;

Та одриднихъ и сердешнихъ

Слёзи утираютъ.

То все нищо.—Може воно

Загрихъ дидивъ; або батькивъ,

Такъ на свити ведетця;—

И черезъ те мабуть,

Хоть батькови, хоть матери

Терпить не менетця.

Не сотнями,—тисячами годивъ,

Народъ правуетця, на путь добрій;

А лукавство—все таки ведетця.

Коли воно перестане,—

Коли зовсимъ менетця;

Мабуть тоди—тоди,

Якъ свита нестане.

ДО ВСИХЪ.

Нихто незнавъ якъ родився,

Нихто незна якъ умре.

Гарно любо прибувати въ свити,

У Божимъ завити.

Поважати, живши въ свити,

Хоть и трудно всяке серце;

Та все лучче поважати,—

Нижъ рожномъ стояти,

Противъ воли, противъ доли

Сердемъ руйнувати.

Брати люби голубчики,

И ви сестрици любоньки;

Не давайте сердю воли;

А жевитъ по Божій доли;

Смиряйтесь, коритеся, старшому видъ себе;

Оцимъ тильки й можна, щастя й долю мати,

Печаль видигнати.

---

* * *

Служивъ свиту по завиту,

Старитися маю;

Холодъ въ серце заглядае,

Що діять незнаю.

Безъ помощній,—безъ порадній

По свиту чвалаю,

И незнаю що діять у мири;—

Пошли Боже мини долю,

Славу моїй лири.

ЗОРЯ 7-го ІЮЛЯ 1873 ГОДА.

Посвящена А. В. К.

Сонце—свить будить,

И зори собою затмива;

А птичка манисинъка

Спива,—та спива.

Привитае святее свитило,

Своимъ голосомъ любенъкимъ,

Ниби Бога зустрічає.
Зустрічає птичка утро
Зустрічає Божій день.

Птичка служитъ по завиту.

Іи доля спивать свиту:

Весну й лито зустрічать,

И нагадувать собою,

Якъ то Господа благать.

Якъ то гарно якъ то любо,
Хто ранесенько встає,
Свое дило бере смило
И толкъ ему додає.

То людина що при соничку не спить,

Соромитьця Божого свитила,

Щобъ ледащомъ непрослить.

Оце справди -- воно такъ?

Коли птичка манисинька

Божій завитъ знає,

Всяку весну, всяке лито — зореньку стричає;

Якъ же таки той чоловикъ,

Що отъ Бога завитъ має,

Спитъ, — тай спитъ сонця нестричає.

ПРИВИТЬ

И. К. Г.

24-го Июня 1874-го года.

Гарно слухать,—гарно бачить

Де правда ведетца.

Не всякъ вирній аршинъ мае.—

Вирній видъ Бога даетца?

Стоитъ той мужъ не лукавый

У пристани свита;—

Миря правду по аршину

Зъ Божого завита.

Служить мири для народа,

Правду своего серця;

Поглядае на свитъ Божій,

Якъ въ людяхъ ведетца.

Судьба ему волю дала;

Нехай мири размиряе,

Поки его зоря сяе.

Я незнаю, кто людимъ угодити може,

Стоятъ у пристани свита,—
Ниби на сторожи? Серце разить,
Душу томить: у каждого волю,—
У каждого долю! Зоря Божа надъ тобою
Сие чоловиче, и въ тій зори,—
Божа воля на тебе приниче.

ЗАЩО КУПИВЪ—ЗАТЕ Й ПРОДАВЪ.

Въ Нефорощу наихали цигани
И стали попасати,
Тай палять чужій тинъ
Близько биля хати.

Вистимо, хозяинъ до циганъ;
А цигани до его,—такъ циганамъ
Незробить ничего,— та вволость.—
Завився судъ: на суди крамаря Хрола,
Що свидчивъ затинъ, до якого кола
Цигани тинъ разнесли й попалили,—
Цигани тяжко дуже оскорбили.—
Назвали? «Переводчикомъ и банкрү-
томъ.»

Конешно, се обида не проста;
Ну волостній судъ дило примиривъ
И Хлоръ съ циганъ якъ рипку грошики злупывъ.
Давай запивати могоричъ;
А цигане не скуни наего,
Тай Хроль неледачій до нёго?
Видтого, та видъ другого
Доставъ могоричу такого,
Що давай циганъ частувати:
«Зліднями та мошенниками звати.»

И пидежъ инчому чоловикови на грихъ
Що й путнё дило переведе на смихъ?
Хроль гроши що съ циганъ забравъ,
До копіечки циганамъ и виддавъ,—
Та ще й поклонивъ по погривъ,
Поки ажъ добре не спотивъ.

Ото съ циганами незачинайся;
Якъ же зачепивсь, то оберигайся,
Бо вони породъ такій, коли
Зъ пьянаго не поживитца обманомъ;
То въ тверезого отченитъ грошики зъ карманомъ.

ЭПИТАФІЯ. *)

Судѣбѣ угодно было,
Сложить въ эту могилу
Прахъ, надворнаго совѣтника
Григорія Васильевича Павловскаго.
20 Сентября 1873 года;—роковая минута,
Указала ему, -гдѣ владычествуетъ вѣчнаѧ свобода.
Какъ молнія, выстрѣлъ изъ ружья,—
Ударомъ въ голову, прекратилъ жизнь
На вѣчные времена. Страсть къ охотѣ
Вызвала его на это мѣсто,
И нечуждо было изъ собственнаго ружья
И своею рукою, понестъ ударъ надъ своею головою.
Судьба нечаянность опредѣлила,—
Моментъ въ руку дала
И жизнь на вѣкъ закрыла.
И дѣти томимые неизвѣстною кончиною отца
Узрятъ неизмѣримую разлуки даль;—
Здѣсь же разрѣшать свою вѣчную печаль.

---

*) 12 верстъ ниже Полтавы въ лѣсу.

Конечно, се обика не възможи.

Но възможни суть инициативи.

Д О Л Я.

Изъ-неволи, просятъ доли?
Дежъ-та воля—дежъ-та доля?
Доля въ воли—воля въ доли?
Воля въ серци человека;
А серце спутникъ доли;
Ажъ довику.

Прислухайтесь, придвигайтесь
На Божій завитъ свита,
То ѹ найдете, пизнаете
Правду Божого завита

Минулося,—невернетца те погане времѧ:
Що воли немали; а доли незнали,—
«Зъ нудьгою та зъ горемъ жупанъ надивали;
«А плакати соромъ.»

Добре серце,—струна Божа?
Воно свиту грае, и ласкою своею
Ввесь миръ утишае.
Смиряетца передъ Богомъ и судьбою
И собою мириетца зъ-долею святою.

Бо Богъ веливъ, смирятися, коритися
И жити якъ дити.—Тоди щастя,
Годи й долю можно поимити.
Нетакъ,—нетакъ ведетца у свити?
Злоба—зависть гопотъ у навити!

Дежъ та воля, дежъ та доля,
Буде прибувати, коли въ серци;
Нема храму Господній Святини
Отій правди,—исповитій упершій долини

Такъ нехайже Божа воля:
Середъ поля, середъ моря
Ратуе, миръ у сёго свита,—
Силою святого своего завита!

Мабуть братця наша доля
Въ Божій волі.

ПРОЛОДІЯ.

Подумаешь, пожурися
Про ту гирку долю;

Якъ то чоловикъ пада —
Въ нещастну неволю.

Журитися и думати
Далебище треба,
Щобъ Богъ пославъ
Изъ самого неба,
Думку добру не лукаву,—
Яку свиту треба.
Далебище, далебище
Живучи на свити,
Треба ратуватись
И долею и волею
Зъ-Божого завита

Придивився, прислухався
Живучи на свити:
Пизнавъ дію, веремію,
Народню затію.

Далебище: базаръ та ярмарокъ на свити.
Якаждъ правда на торжищи,
Нема іи нещастної, — у такому гами?
Лежитъ соби исповита и накрита,
Та святою росою. Въ окіяни міра
Всяке серце окрошляє;
Одного милує, — другого карає.

Для правди храмъ,—серце чоловика?

Вона тече тоненькою струечкою,

Зъ-Божого завита.

Той мужъ нелукавій,

Що правду кохає,

Служить миру по завиту,

Та Бога благає.

Бо усвiti, всi завiti

Мужи учинили,

И своимъ серцемъ нелукавимъ,

Правду уловили,—и постановили

Символи для мира,

Щобъ тая правдоњка святая

Усихъ ратувала.

Зъ турми и прошостей стародавнихъ,

Ми бачимъ тепера;

Якъ нехитрить,—нелукавить папера;

А все таки тая правдоњка святая,

Тоненькою струечкою,

Весь свитъ оросила.

Усимъ людимъ волю дала,

Собою накрила.

ДО ДИВЧАТОКЪ.

Дивчатка голубьята,
Наша доля,—ридна мати.
Вона волю, въ нашу долю,
Свою запрягае, и гойдае колискою,
Та нась потишае.
Потишае и благае Бога,
Щобъ щастя й доля до послиднега порога,
Насъ неоставляла.

А мижъ то ми голубьята?
Серця неспиняемъ,
Ласку й долю частенько теряемъ.

Добра тая дивчинонька,
Що мае смирятись;
Хоть прійдетця и до чужихъ,
Зуміє—зъ-еднатись.

Дивчатка голубочки,
Гирка ваша доля?
Идешъ замижъ,—а закого?
Зъ-надежди на Бога.

Сежь то провасъ я горюю;
Азъ вашего брата
Люби мили голубьята,
Чи мало есть лиха,
Якій хочъ будъ чоловикъ,
Непрожевешъ тихо.

Якъ чоловикъ, ниби й нетакъ
Натурою вдався;
Аби жинка смирна нелукава,—
Тамъ невійде худа слава.
Дити въ неи пидъ рукою,
И хозяйство держитъ за собою.
Нидай Боже,—якъ жинка якая?
Пропало все: дити пидутъ у навити;
А хозяйство—по всимъ свити.

Дивчаточка голубочки,—
Смирятесь серцемъ?
Цурайтесь дурнои воли;
А живитъ по Божій доли.—
Гарни, люби свиту,
Немавши навиту.

ВИНЧАНЕ ЛИХО.

Зъ-того року якъ женився,
Я навики зажурывся.
Зажурывся та й недурно,
Бо взявъ жинку й доси нудно.

Іи мати одну мала,
Пундиками годувала
И по панскій зодягала,—
Ще по панскій и кохала.

И проворна и моторна,
Чепурна собою,
Хоть за князя замижъ,—
Невидаетъ собою.

А я одинокій, нудився на свити;
Батця свитъ широкій;
Авсе одинокій сумуе безъ-пари,—
Тай узявъ таке дивча, я соби до пари

Уже й старистъ нахиляе;
А жинка одно знає:
Вередуе та хворає:

По ликаряхъ та по бабахъ,
Все тильки шниряе.

За тридцять годъ, ни доброи години,
Ниодні дитини, я видъ неи небачивъ,
Дарма викъ свій пробурлачивъ.

Бережитца хлопци, отакихъ дивчатокъ,
Бо винчане лихо, непростій задатокъ.

ПО ЧАСТИ БАХУСА.

I.

Усякъ твердить, поменьше пить.
Поменьше пить хмельного;
Рому, вина и спирту хлѣбного;
Да какъже быть—по меньше пить!
Нада маленькую рюмочку купить!
И дома пріучить себя самого,
По маленькой рюмочки пить;
А если случиться въ компаніи быть,
Такъ нада хитрить,—хитрить,

Чтобы изъ большой рюмки по меньше пить.
За обѣдомъ должно пить по рюмочки,
За ужиномъ тоже повторенье;
Но избави Боже пить когда подаютъ варенье
На вечерахъ всего лучше, непить хмельного,
Чтобы, неуронить себя самого:
Словомъ неудачнымъ, себя не опозорить,
Иль картами, чрезъ мѣру—не позадорить.
Это проэктъ для старииковъ,
Которые прошли сферу,
И вполнѣ изучили свѣтскую манѣру;
Но въ прочемъ и молодымъ не запрещается
Соблюдать правило такое,—
Собственно потому, что оно доступное простое
Служащимъ наиболѣе по меньше пить,
Чтобы по службѣ себя не уронить.
Семейнымъ людямъ поменьше пить,
Чтобы хозяйству не повредить;
Да лучше всего, всѣмъ по меньше пить,
Чтобы серца не поразить.—
Поменьше пить, чтобы души незатопить;
А вотъ какъ старикамъ быть,
Вечеркомъ пуншикъ пить,—
И тайкомъ за молодежью слѣдить;
Живо бесѣду раздѣлять,

Воспоминаніемъ юныхъ дней,
Рыцарскихъ подвиговъ,—иль ораторскихъ идей;
Но избави Боже впадать въ изнеможенье,
Получивъ отъ бахуса волненье.
Это старикамъ безъчестье и укоръ;
А молодымъ безъславіе и позоръ.

II.

Свѣтлый класъ людей, конечно
Держиться всегда хорошихъ идей;
Но какъ же быть,—по меньше пить
Темному рабочему народу,
Когда ему ни какие идеи не вмоду;
Притомъ же и хлѣбное вино, теперь
Цѣну имѣть порядочную оно;
А крѣость,—избави Боже, въ иномъ шинку,
Только, только, что на вино похоже.
Всего болѣе, въ нашей благодатной сторонѣ,
Поддѣливаютъ вино многіе,—не только евреи однѣ.
При всемъ этомъ, какъ же быть, по меньше пить,
Когда обычай у насъ такой,
Безъ хлѣбнаго вина, хоть ты будь какой,
Не сдѣлаешь дѣла ни на грошъ; хоть въ десятъ
Но безъ вина все ты не хороши.

Обычай, есть меть самая простая;
Но когда издавна введенъ,—
Такъ уже есть идея святая.
Такъ стало быть,—пусть время обычай измѣнить,
А все таки я нехудого желаю,
Ближнему своему, какъ себѣ самому,
Что нехорошого въ свѣтѣ замѣтиль,—
Сказалъ и за себя предъ миромъ отвѣтиль.

ЕВДОКІЯ ПАВЕЛЧИХА.

Въ Крутій Балци, надъ ставочкомъ
Изъ вишневенъкимъ садочкомъ,
Павелчиха хутиръ мала,
И жила вдовою, годы за годами
Зъ ридними синами.
Пять синивъ мала—подружила
И всихъ часточеками надилила,
Хозяйство й грошій нажила
И всячиною довольна була,—
Тильки скучала проте,
Якъ би зробити и дило святе,
Тай зибрала синивъ и сусидъ почетнихъ.

Я вамъ сини мои и добріи люди,
Сповидаю мою раду,—якъ воно буде?
Минибъ хотилося, завести отутъ село;
А безъ церкви святої,—воно николи небуло.
Сини мои ридни и ви люди добри:
Изъ нажиткivъ и прибиткivъ мого вику,
Я даю ругу для пастиривъ, ажъ довику,
И на церковъ святую, папертъ знаменую,—
Та ще й тисячку — свою трудовую;
А ви дити сини мои, по тисячи дайте,
Та благайте добрихъ людей, на се добре дило.
Зибралися громадою, щиро принялисъ за дило,
И въ одинъ годъ Крута Балка стало село;—
Мовъ цилій викъ воно було.
Церковъ святая, стоить на паперти,
Противъ сонця сяє,
И пастиръ съ причетомъ, Боже слово правитъ,
Да Господь избавитъ одъ всякихъ бидъ,—
И да некаснетця ніяке зло, внове село.
Зразу, таки того году,
Молитись,—говити въ церкви стали,
И добрую душу серцемъ поважали,
Що збудила народъ сонній,
На таке добре дило;—
И навики викивъ у Балци, стоить Боже свитило.

II.

Павелчиха въ своїй церкви, молилася—
Говила мабуть рокивъ изъ пять,
Тай изнеможила, старисть нахиляе:
Весна й лито проходитъ весело и свитло;
А осинъ и зима: трудна—дуже трудна?
Павле сину, я дуже знемогаю,
Привизи мини сирить моихъ дочокъ;
Нехай я Бога поблагаю,
За ихъ долю,—и що знаю,
Те имъ и позавищаю.

III.

Внучки мои люби, я завить совершаю?
Оце дити дитеи моихъ, пріймите видъ мене,
По старому карбованцю и по червонцю золотому;
Та сихъ грошей недавайте, ажъ никому;
Та ще дити й полотенця нате
Трудитесь,—робите; а на чуже не посягайте,
Та до церкви святои ходите,
И добрихъ людей не забувайте;—
Оцежъ дитки вже й прощайте!

IV.

Вся область заридала
Що Павелчихи нестало,
Бо вона була почетна якъ господиня,
И въ хозяйствви своимъ,—настояща княгиня,
Хлибомъ силью, людей надиляла,
И низавищо никого не укоряла.
У самого меншого сина Павла,
Вона вику доживала,
И на покой своеи души
Воску й борошна придала,—
Куховъ изъ пять пшеничного,
И воску святого, для дила такого
Пудивъ изъ пять—самого рокового.

V.

Несуть Павелчиху у церковъ святую
У самую тую, що вона создала,—
И диво за дивомъ вона, навищала:
Дванадцать чоловикъ несутъ гробницю изъ тиломъ;
А чотири—кришку, що кріютъ надъ тиломъ.
Вси сіи труженики, въ билихъ рушникахъ; ажъ
додолу,

И народу было, бише сотни усякого полу.
Вси зъ хусточками и свичками, съ того воску,
Що Павелчиха придала.
Церковный обрядъ совершився по завиту,—
И напамять свиту: шість недиль,
Псалтирь читали, у тій хати
Де тило Павелчихи почивало,
И шість недиль хлібомъ надиляли
Усякого прохожого,—и словомъ благали
Молитись за покойницю Богу,
И душевну и сердешну дорогу
Покойници на той свитъ проложили;
Якъ праведницю святую похоронили
У вишневому садочку, що сама кохала.
Отаку то Павелчиха память збудувала;
А церковъ святая николи не перестане
Споминати: «строителей и благодателей храма
сего.»

И вичная память Павелчиси, одвсихъ и одь того,
Що на душу й серце, положивъ ій думку для
дила сёго.

Думи мои, думи мои,
Мали мои дити,
Кого мини порадитись
Що зъ вами робити.

Бо у свити, малимъ людимъ
Трудно шукать доли,—

За мисть доли
Попадешъ въ неволю.

А въ поради есть дви ради:
Одна щира правдивая,

А другая навикъ зрадливая,
Нидай Боже попасти узраду.
Идить дити прямою стезёю,
Прямуйтесь на схидъ сонця
Доброю порою; та твердите
Божіі завити.—

Ними ввесь миръ правуетца вично:

«Всякая неправда есть грѣхъ.

«Кая польза человѣку, аще ввесь міръ прі-
обрѧщетъ,

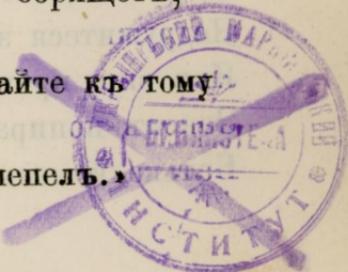
«Душу же свою отщетить.

«Аще течеть богатство, неприлагайте къ тому

«Сердца своего.

«Неправедное собраніе, прахъ и пепель.»

ЦЕНТРАЛЬНА МАУНОДА
ВІБЛЮТЕКА ІДУ.
Інв. №

Думи мои, думи мои,
Мали мои дити:
Кого мини порадитись
Що зъ вами робити.—
Идитъ—идитъ,
У миръ идитъ,
Та бережитъ,
Оцей святый завитъ.
Нешукайте товариства,
Бо по сій дорози
Слuchaетца ходить
Невсякій небози:
Нешукайте: ни срибла ни зата.
Ся дорога нате небагата.
«Таланти отъ Бога,
«Богатство отъ рукъ человѣка.»
Незавидуйте никому,
И неврикайте низвищо,
Хоть и багато есть такихъ
Що сёго завита несполняютъ,—
Вони сами зате отвичають.
Недружитеся зъ такими,
Яки виру призывають
Законъ попирають,—
Батька й неньку ридненську

Наглумъ поднимаютъ
Ходить дити мижъ народомъ
Тихо та смиренъко,
То найдете добру ласку
И серце тепленько.
Глядить дити мои манисиныки,
Будьте смирни та учтиви,
То будете и щастливи.

НАВИЧНУ ПАМЯТЬ.

Т. Г. Шевченка.

Сонце пишне, мисяць величавый;
А зирочки макивочки
Всю твердь уквичали.
Вони тебе голубчику
Зъ музою звинчали,
Зъ непорочною святою
Велеричною такою
Що миръ нечувъ и небачивъ,
Такихъ пригожихъ идей,—
И такихъ дотепныхъ ричей.

Тоби творче, одному
Таке благо дано, (хоть и недарма)
А те свято твоя музя,—
Ниде тебе непокидала:
И привсякій лихій години,
(Бо доброи неслучалось)
Усюди прилітала и витала,
Въ твоимъ серци нелукавимъ.
Изъ самого неба прилітала
И шептала тоби мудрость
Неземную, а небесную святую;
А ти іи свиту росказавъ
И голосно и жалибно,—
И додавъ своими ричами:
Простарину якъ діялось въ свити.
Протополю лиху долю,
Провисокіи могили,
Проширокіи долини,—
Степи безкраї,—зеленый гай,
Зъ роскошними садами,—
И про море, якъ зъ витромъ говоре,
Якъ калина зъ лозою—вербою,
Колише соловейка, и якъ дивчина
По пидгаемъ, якъ ласочки, крадетця раненько,—
Якъ билолицій землю оглядае,

Якъ козакъ черезъ байракъ
У дивчини ласку добувае.—
И сонце и мисяцъ и зори,—и вси
Земніи стихіи, тію твою
Музою непорочною святою
Осинили ричъ «мотивомъ.»
И додали «милодію» на вси
Твои думи мережани та кучеряви.
Твоя писня творче,
И въ палатахъ и въ хати убогій
(Бо дотепна) усюди: веселитъ серце,
Задае раду на пораду, и своею нотою
Неземною—небесною, чувство волнуе,
И душу чаруе. Ти багатство
Оставилъ на нашъ викъ;
Одинъ ти мижъ нами
Въ своимъ слови чоловикъ.
Мотивъ и милодія, твоихъ думъ
Дае певне право бути
Паномъ надъ панами
Ти тильки бажавъ
Одну слёзу зъ очей карихъ!
Ни голубе, теперъ вони течутъ
Вольними риками;
За твою неволю, и за твою долю

И за твою заповидну ричъ.
Всякій хто душою обладає
Неможеть неплакать,
Якъ слово твое читає.

Назарій Шибелько.

СВІТЬ БОЖА НИВА.

ВИНЬ И СОЗДАННЫЙ ДЛЯ ДИВА.

Свите пишний, величавый,
Роскошний безъ краю.
У симъ земнороднимъ пристань,
Нашъ земный раю.
У тоби у сёго багато; безъ мири безъ щоту:
Видкиль неглянь,—и якъ хочъ дивися,
Не найдешъ ничому—ни кинця ни краю.
Таки великіи блага,
Насажени Божою рукою,—
И ёгожъ святою росою
Зиждутся незриміи вика.
Вика кануть, въ житейскомъ мори;

А благодать — урочною весною,
Весь миръ награждае, —
И завитъ Божій, во вся вики исполняе.
Даруе щедро: и доброго и худого,
Тильки суeta мирская,
Дороги дари, Бога,
По праву сильного
Собирае безъ итога.
Нема мири; нема времяя;
Ніякихъ завитивъ,
Щобъ истребить нечистиву зависть; —
Сёго нихто неотмитивъ.
Отакъ изъ рода въ родъ,
Изъ вика въ викъ,
Живе на свити
Безталанный чоловикъ.
Есть завити. Есть мирила;
Но зависть все опередила:
Вельможного ѹ заможного
Соби покорила:
Нащобъ такимъ родитися,
Нащобъ виростати,
Нащобъ миръ Ѣчастливый,
Такъ нещадно бунтувати.
Хиба въ допотопнимъ времы,

Така пакость гнездилася,
Въ тоби любий свите
Якъ тепера,—при всимъ
Широкимъ розсвiti.
Издавна ѹ тепръ:
«Много званнихъ
«А мало избраннихъ.»
Де мужъ нелукавый,
Стоитъ у пристани свита,
Тамъ мириця правда
Зъ Божого завита.
Тильки мало такихъ
Стричаемо въ мири.
Чи то Божа воля,
Чи такая наша доля,
Що тая проклятая
Зависть злая,
Шукае золотого тельця,
Або кумира,
Для погибели мира.
Небудъ зависть въ человека,
Жилибъ якъ ураю люди;
А черезъ оцию язву,
Николи добра не буде.
(Бо вона родима)

«Качество человѣку даетъ природа;—
А достоинство наука »
Наука всеобщее благо,
Теперь широко,
У всихъ народивъ розцвилася
И вся вселенна поднялася,
На новый ладъ,
Людямъ порядокъ дать;
А може Богъ поможе:
Стари обичаи привички,
Злои зависти искоренить,
Облагородить человѣчество
И на земли рай поселить.
Хоть мини сёго ѹ недожидати;
А все таки годиться
Людямъ добра бажати.
Боже, Боже!
Якъ то любо якъ все гоже?
Якбы напть свитъ,—твоя святая нива;
Служила намъ,
Для одного доброго дива.
Мабуть, милостивий Боже!
Викови оратай святу ниву запустили,
И по всїй ниви, плевеле распустили.
Милостивый Господи! спаси раби твоя,

Виরуючія въ твою заповидь святую;
А исполняющихъ невсую?—Пощади пощади.

Назарій Шибілько.

15-го Марта 1885 года

Крутая Балка.

1877 ГОДЪ.

ПРОЛОГЪ.

Захмарилось на запади,

Захмарилось дуже.

Дуже темно на запади,—

Сусидамъ байдуже.

Мучитъ турокъ христіянъ,

Губитъ безъ пощади,

Нема рати ни видкого,—

Мабуть пропадати.

Якъ сироти бидни,

Въ злого бусурмена,

Викъ свій калатають,

Ни щастя ни доли николи не знаютъ.

На востоци де сонечко сходитъ,
Появилась звезда,
Ярко засияла, оханися
Бусурмене, турція пропала.

Турку, турку бусурмене,

Пора схаменутись,

Пора тоби на свитъ Божій,

По людскій дивитись.

Не разъ ричка кровавая,

Дунай заливала.

Не разъ рота: вирнихъ и невирнихъ

Голови складала.

Явилася на востоци

Звезда виковая,

Ярко сяе надъ народомъ

Народъ утишае.

Ой чи чуешъ бусурмене,

Схаменись по воли,

Не надійся на пророка

Диждешъ злой доли.

I.

Збирались чорни хмари на запади,

Годами виками.

Лились дощи нахрещенихъ

У темнимъ тумани.
Диди наши, ходили на рату
Туманъ розигнati и помогти брату,
На дунаи й набалканахъ, проливали эру
И ратою спиняли скутару,
Султани пророка,
Виками копали широкіи ями,
Високи могили вони насыпали,
Мусульманське право соби доставали,
И бились зъ дидами годи за годами.

II.

Наставъ 1877 годъ,
Явилася на востоци
Звізда виковая,—
На тимъ боци
Де сонечко сходить,
Надъ народомъ за сяла
И по обищала: темный
Туманъ розигнati
И дати брату правдивую рату.

III.

Зибравъ орелъ красноперій

Якъ жаръ птиця сяе,
Тай полетивъ у ти хмари
Що туманъ витали.
Забравъ орлять риднихъ синивъ. —
У васъ дити мои, крила не дешеви,
Та щей мои сяютъ,
Розганийте дити туманъ —
Врага проганийте.
Надъ тимъ врагомъ бусурменомъ,
Гуртомъ заходились.
Заходились литати по хмарахъ,
Розигнали чорни тучи,
Оставсь бусурменъ въ туманахъ.
Годи за годами
Вики за виками,
Проходятъ минаютъ
А щастя незнаютъ.
Сей 1877 годъ изъ хмари зъ тумана
Зжене бусурмана.

1877 года Декабря 4-го.

Крутая Балка.

СИВУХА (ВОДКА).

Довго, довго сивуха по наймахъ ходила,
И ридна сестриця водиця,
Усюди водила.
Вона учарошихъ откупщикивъ
Гарненько погуляла,
Народъ безъ мири напувала;
А знать усю гришми засипала.—
А въ акцизнихъ откупахъ,
Тежъ саме робилося зъ нею,—
И тажъ самая знать
Потворствувала ій упять;
А откупщики люди хороши,
Зачищали, съ типка, гроши хороши,
И сивуху кохали якъ господиню,
Або яку небудь княгиню.
Звичайно роскошно доходну,
И всякому угодну.
Мабуть до сотни й теперъ
Миліоннихъ есть,
Якимъ вона зробила честь.
Правдиво іи сила велика?
Ни родитця, ни женитця, ни вмре безъ неи,—

Хоть бидный хоть багатый
На всякий случай, бижи по иei.
Вона усимъ язиkъ розвяже,
И одинъ передъ другимъ
Открите суще покаже.
Святе слово царя Давида:
«Вино веселитъ серце человѣка.»
Теперь слава Богу
Вона попала на свою дорогу,
Сама стала хазяинувати:
Не смій никто нею
Зъ дуру замишляти:
Плати въ казну ренту,
За те, що вона на свитъ явилась.
Плати и оренду, що нею помикаешъ.
Плати за все за те,
Що видъ неи кусокъ хлиба маешъ.
Конешно, виками нажиту привичку
Трудно скореняти,
Та всежъ таки, хочъ и поневоли—
Къ луччому треба привикати,
Нехай старе поколиння,
Якъ знає пухи добивае,
Бо для его вечеръ наставъ
И совсимъ смеркае;

А молоде—сей порядокъ
Повинне поважати,
Сгадувавши дидивъ,—
По менше хлистати.
Колибъ тильки, наймиття сивухи,
Нелукавило собою,
Бо сивуха, ридна сестрица зъ водою.

НОВОБРАЧНЫМЪ ПРИВѢТЬ.

Кохайтесь любитеся
Ажъ до вѣку.
Будь жинка мила чоловику
А чоловикъ жинци любой
Отутъ щастя, отутъ доля,
Отутъ свята Божа воля.

ПОСВЯЩЕНО

В. С. Г.

Кривда правду покривае,

А журба трубу обвивае,

Якъ улиси хмиль лищину,

Або другу яку деревину.

Шнуркуе якъ той павукъ муху:

Скильки есть мочи, або духу,

А труба соби байдуже,—

Бо журба письменна дуже,—

И того небачитъ: що вже

Журба трубу залигала,

Тай пха сажу въ ёго душу,

Щобъ вона воняла.

Хиба труба душу мае,—

Хто се такъ спивае?

У насъ по простому, для сажи

Зоветца верхъ, куди димъ вилитае,

Та сажу сажае.

А у панивъ, оцей бовдуръ,

Величаетца трубою;

Отъ черезъ тежъ то панебрате

У васъ труба й головою.

А щожъ воно журба?
Журба зъ бидою,
Сестрици ридни зъ собою:
Эте брате? потолкуймося съ тобою
Що се за журба зъ бидою?
Журба зъ рашивки,
Що щетинники плентаются:
А бидою зовется,—гаманъ,
О тамъ у весь щитинницкій таланъ.
Такъ воно може—журба чоловикъ?
Не тильки чоловикъ, а кажутъ писарь!
Эте щитинницька пика,
Куди заихала смило,
Мабуть ёго батько, бувъ Самило.
Самило несамило
То ненаше дило;
А що винъ самъ по соби,
Настоящій мацапура,
Бо на всихъ людей
Дивится изъ пидъ хмура.
Тай натуру щитинницьку має,
Якъ тихъ котивъ, людей обдирає.
Хиба за те грихъ,
Що люде дарують.—
Не зате грихъ що дарують?

А зате що щитинники

Сами даруютъ.

А що журба?—даруе,

Даруе даруе, и ничего нечую;

Та все въ трубу сажу пхае,

Нехай проклята, хоть нехоче—а ковтае.

Тавжебъ журба, хоть изъ бидою,

А напхалабъ повну трубу золою,—

Такъ звиръ мишае:

Съ трубы хвостомъ

Сажу вимитае.

Воно колись буде иначе,

Осъ побачимъ козаче?.

Журба зъ бидою

Останутця зъ пустою калитою;

А труба защакана журбою,

Буде цилій викъ, сажною та пустою.

Нехай знае ледача натура,

Що нетреба добрихъ людей

Поганити зъ дура.

* * *

Все йде, все минае

И краю немае,

Добре дило

Гарну славоньку кохае.
Якъ побачутъ худе дило,
Люди славу зроблять.
Плеве вона вишивае
Повикъ урикае.
Схаменися молодице
Я тоби кажу,
Якъ милую голубочку
Я тебе прошу.
У насъ дитки
Всяке добро е,
Будуть люди сміятися
Погубишъ мене

* * *

Чоловиче чоловиче,
Третій пивень кукуриче,
А тебе нема
Сижу я сама.
Млію тиломъ
Серцемъ замираю
Виглядалабъ,
Видкиля незнаю.
Якъ би ти бувъ у дорози,
Або навійни,

Легше булобъ небози мини.—
Не тамъ ти,—ни ни.
Сидишъ въ шинку
Та гирку пьешъ,
А якъ прійдешъ
То ще й побьешъ.
Булобъ моя мати
Мене прикопати,
Якъ такъ мини гирко
Свій викъ калатати.

Любу соловьеву ласкавиця
Мак побажаєт хто відома, а ні — іт акет зі
людьмі славу зробляти.
Цілесохна випливав
Понад Гірською
Словечкою молодице
А тебе можу
Дих якто гольбоми
А тебе прошу
У пасъ днівки
Всікі добро є,
Відруте людьмі сміття
Погубивши мене.

Чиниш же жіздві
Ашеван, чиціт в Т
жіздвійці тик А
шіздвійці й щі от
нтым ком'я боку Н
штенояцигі знай
оціт віннім анат аян
пітствся агні шаб

Чолоціте хоровиця,
Тоєти пивець ківтураця,
А тебе німа
Санку і сама.
Мако тилема
Сорячко замірило
Ізакоміть,
Кодичко засміти.
Але бо ти буть в хорі
Людьмі сміття.

МАЛОРОССІЙСКІЙ ОБЫЧАЙ

ВЪ ТРЕХЪ АКТАХЪ.

Актъ первый

Везутъ весилного батька до чопа.

Актъ второй

Ведутъ восприемную бабку въ рай.

Актъ третій

Обжинки, по окончаніи полевыхъ работъ.

МАЛОГОДСКИЙ ОПЕРАН

ДЖАТИА ДЖИЯТ ДА

Джакиа избран

Бедзат а земанто датвяа до мор

Джакиа избран

Бедзат а земанто датвяа до мор

Джакиа избран

Однажды он, плаваючи, увидел

Дѣйствіе происходитъ въ шинковомъ домѣ.

Шинковой домѣ съ просторною прихожею, со столомъ и скамьями оконь,—и съ отдѣломъ стойки, за которою бочки съ водкою, съ крантами и шинковою посудою:—совсемъ шинковою мѣрою, графинами, бутылками и рюмками, шинкарь одѣтъ въ куртку и въ шапку.

АКТЪ I.

Дѣйствующія лица: весёлній батько Грицько Чубъ, дружко Михита Заможній, пиддружій Панько Дуккій, и шинкарь Фадей Степановичъ Бурлай; а прочіи безъименніи. Дружко въ рушникахъ черезъ—плечи навхрестъ,--въ красномъ и бѣломъ; а пиддружій въ одномъ дѣломъ.

ЯВЛЕНИЕ I-е.

Везуть весилного батька на биди, (двухколёска) до чопа въ шинокъ; до десяти мужиковъ, молодихъ, веселихъ, кто де взялся за биду, а батько сидить въ билій сорочци, ажъ заколина, — и застибка въ пивъ-аршина въ петли сорочки червона. Ввезли прямо въ шинокъ.

Батько встает и обращается къ шинкарю . .
Добриденъ вамъ паноче шинкарю?—зъ-понедилкомъ будте здорови! Оце сёмого вже одруживъ, —

свого мезинчика—Михайлика, та вже по напо-
му обичаю, треба й дочопа! Сиплишъ паноче,—
прямо пивъ-видра? щобъ видкупитись — буцимъ
видъ стида!

Шинкаръ! Я вже вамъ Григорій Яковлевичъ
насипавъ — сколько й нехотивъ?. ось гляньте въ
долговую!

Батько. ничего паноче? — ненате козакъ пье—
що е; а нате що буде!

Шинкаръ. Та воно такъ,—та вже до 30 руб.
недалёко.

Батько. И триста мини ничего?. Сказано сипъ—
ну й сипъ!.. Сипъ у таку посуду, щобъ прямо
частувати зъ-пляшки.

Шинкаръ. Наливае въ пляшки $\frac{1}{2}$ видра и ста-
витъ на столъ.

Батько. Бере чарку и пляшку, частує первого
дружка. Оце голубчику, я черезъ-тебе видку-
пився! Нехочу батькувати.... Бери оцю всю го-
рилку,—давай людямъ. — Винивайте; амене бать-
комъ неважайте! цуръ вамъ; — умене замій викъ,
черезъ-свои свадьби нестало наголови и волосся.—
Поглажуе рукою лису голову и отходитъ въ сто-
рону.

Дружко. Ану братія пидходьте сюди. — та ни? сидайте за стиль! Та таки по людскій пропъемъ батька! Посидали. — кладутъ хлібъ и холодну закуску на стиль. — Частує всіхъ чаркою. Вси випивають и приговорюють: оце забатька того, що оженивъ мизинця свого — Михайла парня молодого; — азъ-гурту озиваються: хибажъ такъ пропивають батька. (Уже вси навесли), такъ щожъ дружку? Коли пити то пити, той жинку пропити? — Тай ще нетакъ? Якъ таки для насъ и музики нема. — Се вже непонашому; ось чуешъ паноче дружку? якъ хочъ? Ащобъ музика була!

Дружко. Бижи Паньку до Оскоми, якъ що винъ дома, — нехай зразу иде донась, та збубною Панасть. оце и музиканти до прибору... Якого ви гимона зајортувались.

ЯВЛЕНИЕ II-е.

Оскома скрипачъ, Апанасъ зъ-бубною. Оскома и Панасть до дружка: се ми до васъ, — се ми до васъ? Весильного батька пропивати? Зразу граютъ? «отакъ чини якъ я чиню, люби дивку аби чію».

Дружко. Спасиби задобриденъ! Ащожъ ви хлон-

ци, —музику бажали,—та такъ... Атутъ зъ-гурту,—якъ такъ? ни небуде такъ! шинкарю! давай нагуртъ пиввидра.

Шинкаръ. Чудное чудо,—и дивное диво, давать нагуртъ! вить водка непомои,—и деньги неполова. Вотъ вамъ мои два слова? Пить нада пла-тить; авеселитъца нада разоритьца,—наодинъ или надва, какъ вамъ соблаговолитъ!

Дружко. Сипъ,—сипъ скильки кажутъ? а я одинъ въ отвiti! знаешъ ты что я зачоловикъ..

Шинкаръ. Я васть знаю и васть поважаю,—бойви ничего казать,—частенько й намъ пособляете! наливае въ пляшки пиввидра и ставить на стиль.

Дружко. Ану братця: випивайте заздоровье молодихъ—изастарого батька; апидружий частуе: випивайте братця додна, щобъ небуло ворогамъ добра; ави музыканти грайте... Ану лишень дудочки? Музиканти граютъ; а два парня зъ-гурту танцуютъ под такту музыки, отдельливая разніе па! Потомъ изъ застола встаетъ два парня.—Та буде вже вамъ? Поспивайте лишь щей ми потанцюемъ. Первіи отходятъ въ сторону,—атѣ пустылись танцовать, уже надругой ладъ,

такъже въ такту. Тутъ вси гуртомъ, берутъ весильного батька и ведутъ танцовати. Батько тупа ногами—ипроситца додому. Вси танцуютъ и уходятъ ибатька зъ-собою уводятъ;—Авинъ спивае: Ходить гарбузъ по вгороду,

Питаетца своего роду

Ой чи живи, чи здорови

Вси родичи гарбузови.

АКТЪ II.

Дѣйствующіе лица: баба Дончиха и висимъ молодицъ: Явдоха Билоброва и Параска Шовкова: а прочие безъ-именные.

ЯВЛЕНИЕ I-е.

Баба; добриденъ вамъ паноче хозяину шинкарю!

Шинкарь. Добро пожаловать,—милости просимъ!

Баба. Оце голубчику непитай;—оци вражи цокотухи, таки бабу въ рай,—таки въ рай! сиплишъ намъ Фадей Степановичъ.—Ta чуete молодици скильки! авжежъ по осьминци накажну,—а на бабусю чвертку? Бо бабуся и молитувала,

то брала,—и на руки родили зливалася, то брала,—
то въ-пять таки брала! Та годи, годи хирни?
Сипъ цилу кварту. Ми ій дамо жарту,—дарма
що не мужики?

Шинкарь. А хто будетъ въ рошотѣ,—на этомъ
вашемъ заворотѣ? озиваются вси. Якъ се въ ро-
шоти? Насъ якъ бачите висимъ, по пятачу ски-
немъ,—та бабуся два,—и війде коповикъ,—отъ
квarta.

Шинкарь. Ну шукайте гроши?

Вси принялись:— изъ назухъ віймаютъ по пя-
таку; а баба два:— оце тоби степановичъ и кварт-
та. Посидали за стілъ— и разложили холодну за-
куску.—

Шинкарь. Пощитавъ пятаки.— Такъ точно такъ!
наливаетъ у бутылки кварту водки и подаетъ
баби.

Баба. Дайже й чарку жиночу,— невеличку.
Подаетца чарка:

Баба частуе: просимъ покорно усихъ невибор-
но? Пійтте голубочки по чарци; а якъ билишъ за-
бажаете,— то вже ваша вамъ.. Тавжежъ сії не-
стане— зъ-гурту обивались.— чуешъ Степановичъ?
Сипъ, ще одну кварту.

Шинкаръ. Я на гуртъ сипатьне стану; а деньги въруки и водка на столъ.

Уси. Хай Богъ милуе,—хиба ми яки пройдохи!. Ми вси хозяйки,—видъ-Параски до Явдохи! сипъ, сипъ уси кричатъ!—Неглумись?—небійсь росплатимось. Віймаютъ изъ-пазухъ пятаки и кидаютъ на стилъ.

Шинкаръ. Збира деньги и говоритъ: що къ дѣлу то къдѣлу. Вотъ вамъ и еще квarta. Подає два бутылки зъ-водкою. По мнѣ хочъ забочку заплати и заразомъ випей,—все равно далеби деньги.

Баба. А що ви знаете молодици: якъ би заспивати.—Та знаете тії? «Віютъ витри віютъ буйни, ажъ дерево гнетця».

Уси. А ну Параско счинай? Параска до Явдохи, а ти Явдохо пидбирайсь пидмене, та вси гуртомъ и заспиваемъ. Се письня гарна. Поютъ. Кончивши писню пьютъ и закушаютъ.

Баба. Спасиби вамъ голубочки,—оце я посидила якъ ураю.—Якъ би ще заспивали одну.—Та знаете яку? «Стоявъ явиръ надъ-водою на воду схилився, на козака пригодонька козакъ за-журився».

Явдоха. Тащожъ,—треба бабусю повеселить. Вона тильки потихою йдише. Ану Параско и ви молодици:—та не ризнитъ, пидбирайтесь голосами ривненько. Поютъ.

Баба. Отъ удовольствія слёзи втирае и благодаритъ всіхъ.

Вси. Встаютъ и прощаются съ шинкаремъ и продолжаютъ писню уходятъ, взявше бабусю пидъ-руки. А бабуся поётъ: ой ду, ду ду, ду ду ду вродилася на биду, горшкомъ воду носити, соломою топити.

АКТЪ III.

Дѣйствующіе лица: хозяинъ Пархимъ Карноухъ; Петро его послушникъ изъ жиницівъ. Сельскій учитель Николай Сидоровичъ Журавлевъ. Омелько Савченко и Иванъ Тертишникъ; а прочіи безъименные, до десяти человѣкъ.

ЯВЛЕНИЕ I-е.

Карноухъ. Фадей Степановичъ, синъ мабуть четвертину, бо ихъ квартую невидбудешъ!

Шинкарь. Да воно такъ; но все знаете дѣло подъ-

срогимъ отчетомъ! Вотъ я навѣрилъ: и на свадьбѣ и народини; а тутъ пожалуй, довѣряйся еще и наобжинки.—Это совершенно разорительно и невозможо!

Карноухъ. Совсімъ таки возможно! На тоби красну,—тай сипъ поки я казатemu! А якъ нестане—скажи мини! А ти мини не кажи—разорительно и невозможо!

Шинкаръ. Да сколько жъ сипать?

Карноухъ. Хиба не бачешъ нащо сипать! Ну сипъ зразу четвертину. А потимъ:— скильки скажемъ? А здачу яка буде,—аби коли возьмемъ. Сидайте хлопци за стилъ.—Посидали.

Шинкаръ. Подаетъ четвертину водки и стаканъ.— Извольте господа!

Карноухъ. Анути хлопци, закуску на стилъ. Женци віймаютъ зъ-мишка холодну закуску и кладутъ на столъ.

Карноухъ. Ану Петре пріймись за дило,— замисть мене! бери чарку въ-руки и давай кожному,—тай закушайте! Петро частує попереду панотця Карноуха,—и приговариваетъ? спасиби Богу и Матери Божій, за врожай хлиба сёго году,— и хозяину есть и намъ необидно.—Пьютъ вси и закушаютъ.

Карноухъ. Спасиби братця вамъ за работу; а Богу милостивому гуртомъ по молились, у недилю въ церкви.—А ну лишь Петре по другій давай. Петро частуе и приказуе: найперше спасиби Богу и нашему хазяину старому—и всёму товариству великому й малому, за се святе лито, що ми по-трудились, и добились, того святого насущного хлиба.

Карноухъ. Ти Петре частуй усихъ? Аби пили? Гроши дани шинкарю.

Петро. Давай ще четвертину.—Та ни?—Сипъ пиввида, бо люди пидходять—та все й свои?—И такижъ труженики якъ и ми:

Шинкаръ. Ставитъ на столъ полвидра въ бутылкахъ.

Карноухъ. Петре! Не минай никого, хто въ війде, давай кожному по чарци—и нехай закушують, що Богъ пославъ. —Богъ на всякого долю родить!..

ЯВЛЕНИЕ II-е.

Входять: Омелько Савченко, въ одномъ жилетѣ и картузѣ, назадъ козиркомъ, Иванъ Тертишникъ въ шапкѣ на бокъ, и учитель Николай Сидоровичъ Журавлевъ въ петжакѣ и картузѣ.

Карноухъ. Просимъ милости!!— хлиба, соли— и по чарци. Се мои обжинки.

Савченко, Тертишникъ и Журавлевъ:—благодаримъ покорно за привитъ!

Карноухъ. Годуйтесь прошу покорно!. А ти Петре— знай свое дило и самъ таки проси— тай частуй людей.— Се нашъ празникъ!

Перто. Частую всихъ:—пьютъ и закушаютъ.

Тертишникъ подступаетъ до Савченка . . . ти знаешь що я?— Я хохольскій сынъ!. А ти чортъ зна що?— Тика на ёго пальцемъ.

Савченко. Переверта картузъ козиркомъ на бокъ.— Твоя доля такая, а моя другая! Молись Богу щобъ и ты бувъ хозяиномъ; а за те брате никого не урикай,—хто якъ живе на свити.— Можетъ изъ мого роду, бувъ хто небудь, коли не будь хозяиномъ; а мини довелось такъ жити якъ бачите.— Кажутъ люде, не шукай щастя, воно тебе въ колисци найде; ачежъ ты чувъ, що въ мого батька було земли билше 20 дес. Й воли й вози,—и все мужиче хозяйство;— сказать хороше! Хиба я ёго заставъ; або провивъ, якъ не будь несамовито!, ачежъ ни? Ай те сказать:— бида на биду нализла.— Самъ ничего не мавши,

оженився на бидній.—Отъ и хозяинуй! Та ще
й жинку взявъ,—ось слухайте яку:

Зъ-того року я женився,

Я навики зажурився.

Зажурився тай недурно,

Бо взявъ жинку, й доси нудно.

Іи мати одну мала,

Пундиками годувала

И по панскій зодягала,

Ще по паньски и кохала.—

И проворна и моторна

Чепурна собою,

Хоть за князя замижъ,—

Не видаєть собою.

А я одинокій нудився на свити,—

Батця свитъ широкій;

А все одинокій сумуе безъ-пари;

Та й узявъ, таке дивча, я соби до пари.

Уже й старистъ нахиляє;

А жинка одно знає;

Вередує та хворає,

По ликаряхъ та по бабахъ,—

Все тильки шниряє.

За тридцать годъ, ни доброи години,

Ни однои дитини, я видъ-неи не бачивъ,—

Дарма викъ свій пробурлачивъ.

Берегитця хлопци, отакихъ дивчатокъ,
Бо винчане лихо непростій задатокъ.

Отакъ, якъ бувъ голій, — такимъ и вмерти не
менетця,—панебрате й ване!

Тертишинкъ. Якъ би таки поменчи тієи, зрадници, окаянници оциуди,—указує пальцемъ въ ротъ, то воно-бъ, все таки що булобъ, то було; а то лихій ма—и сирячка видъ погоди!

Савченко. Якъ би тоби жинка, — щемила въ серци, якъ тильки луннішъ очима;—а жили видъ чужої роботи нимили—якъ умене. О! привикъ би й ти, до тієи зрадници—окаянници. Таще пидожди?—Молоденькій! Добре тоби при батькови, надидивскій земли роскошувати.

Учителъ. Полно вамъ болтать... Я желалъ бы такую прекрасную компанію, потѣшить хоть се-бя?. Я вѣдь 30 лѣтъ учителемъ! Нѣчто замѣтилъ на свѣтѣ? Вотъ послушайте: я роскажу про судій!

Сельски судьи и мировій, —
Наче воно одинъ чинъ,
Не ризнитця, ажъ ничимъ.—
Ото мини чудасія,

Що есть таки рознація,—
И така велика,
Якъ той риминець видъ лика.
Я ихъ добре розпизнавъ,—
Бо въ судахъ—часто бувавъ:
Бувъ и въ суды мирового,
За Панаса за кривого,—
Бувъ я въ судывъ у селянскихъ,
За мошенниковъ канальскихъ:
Брихать далеби не буду?
Зъ-роду не чувъ того суду,
Якъ у суды мирового,—
И ти не скаже ни накого!
Та такъ роспита гарненько,—
Та пріятно та тихенько:
Ему й такъ и сиромаха,
И багатій и бидолаха,—
Уси ривни у мирового,
Якъ у Бога у святого!
Хоть и мужикъ правій буде,
То за паномъ не посуде,—
Хоть и богатій обвинитця:
То такъ зразу и коритця.
Ушинкъ не пиде й зъ-княземъ?
Не такъ якъ въ-настъ, уси разомъ;

Идутъ суды и позовщики,
И судейски помишники:
Десятники и старости,
Щобъ зъ-шинку судивъ нести.
Отутъ суды розумяки,
Нахлишутся якъ вужаки?
Якъ изъ шинку причвалаютъ,
Тоди судить начинаютъ:
Хоть якъ докажетъ правду;
А якъ бидній будешъ ззаду.
Мовчи! скажутъ не базикай?
Ти осквернивъ человека.—
Винъ хозяинъ,—ти лидащо,
Хоть бивъ тебе, то зна защо.
Будь ти правій, якъ святій;
А якъ карманъ у тебе пустій,—
Стануть заразъ штрахувати
И пидъ-арестъ закидати,
Й свидители станутъ винни.—
Гукнутъ! Причъ видциля свини,
А виноватецъ Киндратъ,
Сидитъ съ-судьями пидрядъ,—
Шурхне руку у кишеню,
Видтиль війме грошій жменю;—
Буцимъ брязка ненарокомъ

Пидморгуе, судьямъ окомъ,—
То заполу сипне,
То на ухо шипне:
Ходимъ паноченьки честни!—
Я здалека: не тутешній,
Польемо мини дорогу,
Куплю кварту ей же Богу.
Отутъ судьи незмагавшись
Мершій за шапки побравшись,
Зъ-старшиною не простились
Зъ-разу въ-шинку опенились.
Поти въ-шинку тутъ кругляютъ
Що й до дому не втрапляютъ;
Аде шкопиртнувъ,—ушавъ,
То тамъ соби й захарчавъ.
Вранци встане позихае
И до дому почухрае.—
Стане хозяйка питати:
Де ти мусивъ ночувати?
Диль багато наскладали
Ажъ до свита розбирали:—
А хозяйка въ отвітъ ёму—
Не повирю я оциому!
Бо задувся мовъ барило,—
И товаришъ твій Гаврило;—

Й винъ же судивъ изъ-тобою
И спавъ на гребли пидъ-вербою;
А ти мабуть въ будякахъ,—
Бо вся голова въ-репьяхахъ.
Судья за голову лапнувъ,
Що за бисъ?—зразу гукнувъ!
Це якаясь зла личина,
Посміялась за очима,
Якъ законъ я толкувавъ.
Мабуть хтось въ шапку наклавъ;
А я йти заспишивъ,—
Та такъ іи й наложивъ.
Ни се ни те ставъ молоти,
Таке бува що субботи.—
Не толкуй бицше законивъ:
Нехай Мусій, або Конинъ,
Бо розумнимъ такъ вдається,
Що й послидній насмієтця.—
Судья бицше не змагався,
Полизъ на пичъ,—спати вклався.

Ну господа! и намъ пора во свояси, полно то-
чить баляси.

Карноухъ. Спасиби Миколай Сидоровичъ, за
нашу, наську, казку,—и потишно и необино ни-

кому; Ато той Тертишникъ напавъ на Савченка, зовсимъ дурно,—зъ-чванства?!—Фадей Степановичъ? Ащо чи ще красна не вся твоя.

Шинкарь. Какъ по стакану всимъ поднесу, то будемъ въ рощотѣ.

Карноухъ. Кинчай іи Степановичъ; а ви хлопци свого не тирайте, тай ви Миколай Сидоровичъ, на сонъ грядущій прибавте.

Шинкарь. Подходитъ до стойки, я обязанъ ваше отдать вамъ.—Беретъ графинъ въ руки и стаканъ; а нутежъ?—Подходятъ вси.—Наливаетъ и подаетъ каждому. Ну!.. вси випили!

Петро. Спасиби нашему хозяину,—и вамъ паноче шинкарю! обжинки кончили настояще, якъ Богъ велитъ;—пора братця намъ по домамъ. Эге! Дивись? Миколай Сидоровичъ, щось якъ невокана шкапа; ни якъ не возьметца ити.—Такъ щожъ?—Беритъ пидъ-руки тай доведемъ до кватири. Савченко и Тертишникъ беруть пидъ-руки и уходятъ. Всі!!.. Спасиби вамъ паноче шинкарю, за вашу ласку нелукаву.

Шинкарь. Прощайте—прощайте!

Учителъ. И меня не осудите! Голова то въ меня

головой, такъ ноги изминили. Ну ноги намъ не нужны, била би голова.—Гдѣ голова тамъ и булава.—Прощайте.

Шинкарь. Одинъ прибираетъ со стола и говоритъ:—Вотъ участъ нашего брата? Три компаніи отрядика одинъ, такъ узнаешьъ, за што кушаешь кусокъ хлѣба; а многіе говорятъ: нѣтъ лучше въ свѣтѣ нѣкому, какъ попу да шинкарю; а какъ метнется къ дѣлу, такъ и подушки хозяинъ продаеть. Нѣтъ! Когда къ этому дѣлу поступилъ, такъ будь крѣпче стали! Наливаетъ стаканъ водки пьетъ.—Вотъ теперь то господа и спать можно.

ПРИЗѢТЬ НОВОБРАЧНЫЙ.

B. Г. и A. M. Деменки.

Вы, въ ладью садитесь мира,—
Пускаясь въ житейское море.
Прочь, прочь, народные смуты—
И людское горе.

Вы сердцемъ и душой, скрепите
Ваши узы: въ радость родителей
И въ добрую славу себя.— Пусть
Завидуютъ вамъ, и самыя музы.

